

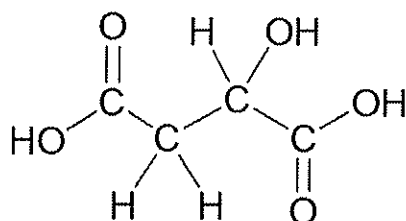
Azonosító kód:

Elért pontszám:

Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny 2017, Országos Döntő, Szeged
Gyakorlati forduló I.A, I.B, I.C és III. kategóriájú versenyzők számára

ALMASAV ALKALIMETRIÁS MEGHATÁROZÁSA

Az almasav kétértékű, közepesen erős szerves sav, sói a malátok. Felfedezője Carl Wilhelm Scheele volt, aki 1785-ben izolálta almaléből. Az almasav az energiaanyagcsere (citromsav-kör) köztes elemeként minden élő sejtben előfordul. Az emberi szervezet naponta kb. 1 kg-ot alakít át belőle. Számos gyümölcs és zöldség (pl. alma, szőlő, rebarbara, stb.) természetes összetevője, amelyeknek savanyú ízt kölcsönöz. Egyes szőlőfajták éretlen szemei akár 20 g/L értéket is elérő koncentrációban tartalmazzák - a koncentráció az érési folyamat során csökken. Az almasavnak erősebb savas íze van, mint a citrom- vagy borkósavnak, és nagyon jól harmonizál a fanyar aromákkal, ezért az élelmiszeriparban előszeretettel használják savanyúságot szabályzó adalékanyagként és aromaként (E296).

Feladatod egy élelmiszeripari adalékanyag almasavtartalmának meghatározása lesz alkalimetriás titrálással.

Útmutató a meghatározáshoz

Egy jól záró mintatartó edényben kaptad meg az ismeretlen oldatot, amelyet 1150 mg por állapotú adalékanyag feloldásával készítettünk. A minta sorszámát (ezt a mintatartó edényen találod meg) ne felejtse el beírni az alábbi táblázatba, az azonosító kódodat (ez egy X betűből és három számjegyből álló kód, amit a helyszámod alatt találsz meg, fehér papírra nyomtatva) pedig a lap bal felső sarkában található rovatba! Az ismeretlen oldatot a tölcser segítségével maradék nélkül mosd át a 100,00 cm³ térfogatú mérőlombikba, majd a lombikot töltsd jelre desztillált vízzel és alaposan rázd össze!

A titrálást egy pontosan 0,1023 mol/dm³ koncentrációjú NaOH mérőoldattal és egy precíziós, tefloncsapos bürettával fogod végezni. A szűk szájú bürettát a főzőpohár segítségével óvatosan töltsd fel mérőoldattal, hogy elkerüld a légbuborékok bürettába jutását!

A mérőlombikból 10,00 cm³-es oldatrészletet kell a titráló edénybe pipettáznod. Egyszerre csak egy oldatot készíts elő mérésre! Indikátorként fenolftalein oldatot alkalmazunk, amelyből egy cseppet kell tenned a titrálendő oldatrészlethez. Az oldatot keverés mellett addig kell titrálnod, amíg az indikátor színe szintelenből lilára nem változik. Egy próbatitrálást és három pontos titrálást végezz!

Feladatok és kérdések

1. Milyen kémhatású (savas/semleges/lúgos) lehet az almasav nátriumsójának oldata? Miért?

.....
 .....
 .....
 .....

2. Milyen elvi megfontolásból jó választás a fenolftalein indikátor ehhez a titráláshoz?

.....
 .....
 .....
 .....

3. A mérési adatokat és számított eredményeket írd be az alábbi táblázatba! A számításokat ezen lap alján és a lap hátoldalán végezd! A leolvasott fogyásokat két tizedesjegy pontossággal, a többi eredményt négy értékesjegy pontossággal add meg! Az almasav moláris tömege 134,09 g/mol.

A minta sorszáma:	
A leolvasott mérőoldat fogyások:	1. titrálás: ..... cm ³
	2. titrálás: ..... cm ³
Próbatitrálás: ..... cm ³	3. titrálás: ..... cm ³
A mérőoldat átlagfogyása:	..... cm ³
Az átlagos almasav anyagmennyiség a titráló edényekben:	..... mmol
Az almasav mérőlombikbeli koncentrációja:	..... mmol/dm ³
Az almasav tömege 1150 mg adalékanyagban:	..... g
Az adalékanyag almasav tartalma:	..... m/m%

Számítások: